

Cabaran Pesalah Muda Dalam Proses Integrasi Sosial: Sebuah Tinjauan Literatur

Siti Noraishah Mad Amin^{1*}, Nurhafizah Mohd Sukor², Nor Hamizah Ab Razak²

¹Pusat Pengajian Teras, Universiti Sains Islam Malaysia

²Fakulti Kepimpinan dan Pengurusan, Universiti Sains Islam Malaysia

*Corresponding Author: aishahmadamin@gmail.com

Abstract

The increase in the involvement of the young generation in criminal behavior has given negative implications to oneself, family, society and the well-being of the country. According to the interpretation, a young offender is an individual between the ages of eighteen and twenty-one who has been convicted of an offense punishable by a fine or imprisonment. Therefore, the objective of this study is to discuss the challenges faced by young offenders in the process of social integration according to the context of the literature review. The methodology of this study uses a content analysis method based on literature review. As a result of the content analysis, the study found that there are various challenges faced by young offenders in their success and failure throughout the process of social integration. Among the challenges they face are family relationships, job opportunities, housing, family socioeconomic level, education level and community acceptance or stigma.

Keywords: Young offenders, challenges, social integration, success, failure

Pengenalan

Golongan muda merupakan tunjang dan tulang belakang kepada negara serta digelar sebagai “pewaris kepimpinan negara” yang perlu dititikberatkan dalam mencapai pertumbuhan ekonomi yang mampan serta kemakmuran negara [Norruzeyati, 2021; Safiah et al., 2016]. Implikasinya, kegiatan jenayah yang melibatkan golongan remaja adalah semakin membimbangkan negara [Tharshini & Fauziah, 2018]. Jabatan Perangkaan Malaysia telah melaporkan pada tahun 2021 menunjukkan jumlah kes jenayah yang melibatkan pesalah juvana meningkat kepada 37.5 peratus berbanding tahun sebelumnya [myMetro, 9 Oktober 2023].

Pada tahun 2018, Jabatan Kebajikan Masyarakat telah menyediakan sebanyak 1279 Laporan Sosial Pesalah Muda [LSPM]. Namun, pada tahun 2019, jumlah laporan sosial yang dikeluarkan menurun kepada 1110 laporan. Pada tahun berikutnya, jumlah ini meningkat secara drastik kepada 1595 laporan. Beberapa negeri yang mencatatkan penyediaan laporan sosial pesalah muda yang mempunyai rekod tertinggi pada tahun 2020 ialah Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur [466], Sarawak [249], Selangor [196] dan sebagainya [Jabatan Kebajikan Masyarakat, 2021]. Secara tidak langsung, aktiviti jenayah telah mencatatkan peningkatan dalam kalangan pesalah muda di Malaysia. Ini menyebabkan peningkatan bebanan tanggungjawab pihak kerajaan dan badan pelaksana seperti Jabatan Penjara, Jabatan Kebajikan Masyarakat dan Polis Diraja Malaysia. Berdasarkan tren ini, dijangkakan bahawa akan terdapat peningkatan bilangan pesalah dewasa di Malaysia pada masa hadapan [Tharshini & Fauziah, 2018].

Generasi muda adalah golongan yang perlu diberikan perhatian oleh semua pihak agar generasi ini tidak diabaikan dan dipengaruhi oleh budaya luar yang tidak sihat dari impak perkembangan persekitaran serta teknologi canggih yang akhirnya menjejaskan kesejahteraan sosial dan masa depan negara [Zaimah et al., 2021]. Oleh yang demikian, tujuan kajian ini adalah untuk membincangkan cabaran yang dihadapi oleh pesalah muda dalam proses integrasi sosial menurut konteks tinjauan literatur.

Sorotan Literatur

Perbezaan definisi pesalah kanak-kanak, pesalah muda dan pesalah dewasa

Terdapat perbezaan dari segi definisi pesalah kanak-kanak, pesalah muda dan pesalah dewasa yang perlu diteliti semula memandangkan setiap negara mempunyai tafsiran tersendiri di bawah peruntukan undang-undang negara dan perkembangan umur mengikut teori. Ini akan menimbulkan beberapa konflik pelaksanaan dan penguatkuasaan undang-undang serta ketiadaan definisi yang jelas untuk membezakan antara pesalah kanak-kanak, pesalah muda dan pesalah dewasa [Anita & Wafaa', 2012].

Di Malaysia, pesalah kanak-kanak adalah mereka yang berusia 18 tahun ke bawah seperti yang termaktub dalam Akta Kanak-kanak 2001 [Nazirah & Mohd Amry, 2022]. Menurut subseksyen 2[1] Kanun Prosedur Jenayah [Akta 593], pesalah muda adalah merujuk kepada seseorang yang telah disabitkan atas suatu kesalahan yang boleh

dihukum denda atau penjara, yang berumur antara 18 hingga 21 tahun [Anita dan Wafaa', 2012]. Namun, dalam konteks Mahkamah Syariah mengikut Seksyen 2 Akta Prosedur Jenayah Syariah [Wilayah-Wilayah Persekutuan] 1997 [Akta 560], pesalah muda didefinisikan sebagai seseorang pesalah yang berumur lebih daripada 10 tahun dan kurang daripada 16 tahun, [Mohd Abu Hassan et al., 2017]. Sementara itu, pesalah dewasa pula merujuk kepada seseorang yang berumur 21 tahun ke atas mengikut Akta Kanak-kanak [Pindaan] 2016, Seksyen 31, Seksyen 32, dan Seksyen 33 [Jabatan Kebajikan Masyarakat, 2021].

Seterusnya, dalam Konteks Teori Perkembangan Psikososial oleh Erik Erikson [Asmawati et al., 2015; Kerpelman & Pittman, 2018], pesalah muda yang mungkin berada dalam fasa akhir remaja atau awal dewasa menghadapi konflik utama adalah antara identiti dan peranan. Malahan, statistik yang dilaporkan oleh Jabatan Perangkaan Malaysia 2017 menunjukkan bahawa seramai 9.3 juta orang daripada keseluruhan 31.7 juta penduduk Malaysia digelar sebagai "belia" atau "generasi muda" dengan usia di antara 15 hingga 29 tahun [Jamilah et al., 2017]. Lingkungan usia sebegini menunjukkan kecenderungan mereka kepada aktiviti ekstremisme, mat rempit, mencuri dan penagihan dadah kerana mereka mempunyai jati diri yang rapuh serta mudah hanyut dengan arus globalisasi [Tharshini et al., 2020]. Mereka juga dipengaruhi oleh emosi marah yang membawa kepada tingkah laku agresif dan akhirnya mencetuskan perbuatan jenayah [Ai et al., 2019].

Oleh hal yang demikian, apabila pesalah yang dihadapkan ke mahkamah atas sesuatu kesalahan, maka watak, latar belakang, umur, kesihatan dan keadaan mental pesalah akan diambil kira dalam menimbang tara hukuman yang setimpal. Kebiasaannya, pesalah yang melakukan kesalahan kali pertama dijadikan salah satu faktor mitigasi sebagai peringan hukuman [Nurhidayah et al., 2022]. Sebagai contoh, di Mahkamah Dewasa, defenden muda sering diberi hukuman lebih ringan dan dipisahkan daripada banduan dewasa kerana faktor umur, yang merupakan salah satu faktor pengurangan hukuman [Chui & Cheng (2014)].

Definisi Proses Integrasi Sosial

Proses integrasi sosial juga merujuk kepada satu pendekatan yang bersistematik dan berasaskan bukti untuk bekerjasama dengan pesalah, baik semasa dalam tahanan mahupun setelah dibebaskan, dengan tujuan utama melindungi komuniti daripada bahaya serta mengurangkan kadar kesalahan semula secara ketara [Chikadzi, 2017]. Pendekatan ini melibatkan pelbagai langkah yang dirancang dengan teliti untuk memastikan pesalah dapat diintegrasikan semula ke dalam masyarakat secara efektif, sambil mengutamakan keselamatan awam dan meminimumkan risiko pengulangan jenayah. Ia merangkumi keseluruhan kerjasama dengan banduan, keluarga mereka, pihak yang berkepentingan dan mangsa dengan kerjasama pertubuhan berkanun serta sukarela [Chikadzi, 2017].

Menurut Tharshini et al. (2021), konsep pengintegrasian sosial telah diperkenalkan pada abad ke-19 dan digunakan secara meluas pada awal abad ke-20 dalam bidang

sosiologi, antropologi, ekonomi, biologi [sains kesihatan] dan psikologi. Konsep ini menjelaskan mengenai perapatan, kesamarataan dan perpaduan yang wujud antara sesama manusia walaupun berbeza jantina, agama dan pemahaman ideologi. Dalam bidang jenayah pula, proses pengintegrasian sosial ini mengaitkan interaksi antara pesalah dan banduan dengan persekitaran sosial mereka yang terdiri daripada ahli keluarga, rakan sebaya, jiran tetangga dan masyarakat sekeliling [Tharshini et al., 2021].

Dalam proses pengintegrasian semula, pesalah muda memerlukan proses peralihan dari pemenjaraan kepada penglibatan dalam masyarakat [Ahmad et al., 2017]. Menurut Mohd Alif [2021], pengintegrasian semula merupakan satu proses yang sangat rumit dan memerlukan jangka masa yang panjang. Data yang menyeluruh mengenai proses integrasi semula ini belum lagi dapat difahami sepenuhnya, terutama bagi pesalah muda. Proses integrasi semula ke dalam masyarakat adalah sukar kerana ia menentukan kejayaan atau kegagalan pesalah muda ini dalam menghadapi cabaran dan masalah sama ada mereka dapat mengelakkan atau memberhentikan diri mereka daripada pengulangan jenayah [Mohd Alif et al., 2020].

Model Proses Integrasi Semula Pesalah

Kebanyakan kajian telah mengkaji tentang bekas banduan yang mengalami kegagalan ketika pengintegrasian semula ke dalam masyarakat walaupun mereka telah melalui proses pemulihan di penjara sebelum dibebaskan [Fitri Munawaroh et al., 2022; Chikadzi, 2017; Mohd Alif, 2022]. Namun begitu, kajian melibatkan pesalah muda yang melalui program-program alternatif masih kurang diterokai. Misalnya, pesalah muda yang telah melalui program Perintah Khidmat Masyarakat [PKM]. Walaupun mereka tidak menjalani hukuman pemenjaraan, hal ini sedikit sebanyak menjejaskan reputasi harga diri seseorang dan ahli keluarganya, stigma masyarakat sekeliling dan diskriminasi.

Masalah stigma dan penerimaan negatif daripada masyarakat menyebabkan kebanyakan pesalah muda kembali semula dengan salah laku jenayah. Ini berlaku akibat kegagalan pengadaptasian diri dalam komuniti, perasaan rendah diri, pelabelan yang berterusan daripada persekitaran sosial, tekanan emosi dan kurangnya daya tindak dalam diri pesalah muda [Tharshini et al., 2020]. Selain itu, bekas banduan yang tinggal di kawasan berisiko tinggi sering berhadapan dengan pelbagai isu stigma dan diskriminasi negatif daripada jiran tetangga dan kawasan kejiranan yang tidak stabil. Keadaan ini turut mendorong bekas banduan untuk kembali semula melakukan kesalahan jenayah selepas enam bulan dibebaskan daripada penjara [Tharshini & Fauziah, 2022].

Pemahaman mendalam mengenai faktor-faktor yang menyumbang kepada peningkatan kadar residivisme seperti jantina, umur, personaliti, penyalahgunaan dadah, tahap pendidikan, tahap kesihatan mental, dan tempoh hukuman perlu dikenal pasti terlebih dahulu agar strategi pemulihan dapat dicadangkan [Tharshini & Fauziah, 2022]. Malahan, perkara penting untuk menguji dan mengukur residivisme

yang dilakukan oleh residivis melalui empat pengukuran iaitu penangkapan semula, penyabitkan semula, hukuman semula ke penjara dan kembali ke penjara dengan atau tanpa hukuman baru masih kurang jelas dan perlu diperhalusi semula (Mohd Alif et al., 2017).

Tharshini dan Ezarina (2020) menegaskan bahawa konsep sendiri memberikan nilai empirikal yang hebat terutamanya dalam memahami tingkah laku jenayah dalam kalangan pesalah muda yang menjalani hukuman tanpa tahanan (*non-custodial*) di Malaysia. Hasil dapatan kajian beliau mendedahkan bahawa majoriti pesalah muda adalah lelaki yang berusia 20 tahun, berbangsa Melayu, berstatus bujang dan menganggur mempunyai konsep sendiri yang sederhana. Malahan, berdasarkan kajian dari Rubite (2021) di Filipina yang melihat tahap estim sendiri atau harga diri remaja yang terlibat dalam kesalahan juvana mendapati remaja mempunyai tahap nilai atau harga diri yang sederhana.

Oleh yang demikian, kajian Mohd Alif et al. (2021) telah memaparkan Model Proses Integrasi Semula Pesalah (rujuk Rajah 1) yang terdiri daripada tiga fasa iaitu fasa pembebasan, fasa peralihan dan fasa penentuan. Di dalam fasa pembebasan, bekas banduan menghadapi cabaran apabila mempunyai rekod jenayah dan dalam memenuhi keperluan tertentu. Fasa kedua iaitu fasa peralihan dalam menghadapi pelbagai cabaran seperti pengangguran, hubungan antara rakan sebaya, isu penginapan, diskriminasi majikan dan masyarakat, ketagihan serta penolakan keluarga. Fasa terakhir ialah fasa penentu, di mana proses integrasi semula membawa kepada tidak mengulangi atau berhenti atau mengelakkan diri daripada perlakuan jenayah. Oleh itu, model ini dicadangkan untuk membantu pihak kerajaan terutamanya Jabatan Penjara Malaysia dalam meningkatkan pemahaman mengenai cabaran yang dihadapi oleh bekas banduan semasa proses integrasi semula dengan penekanan kepada perkhidmatan bimbingan dan sokongan keperluan bekas banduan.

Rajah 1 Model Proses Integrasi Semula Pesalah

FASA PEMBEBASAN Banduan dibebaskan dari penjara atau selesai hukuman

- Ketiadaan tempat untuk dituju
- Mempunyai keperluan asas yang harus dipenuhi
- Mempunyai rekod jenayah
- Faktor risiko seperti pengangguran, penolakan keluarga, ketiadaan tempat tinggal, kawan yang negatif, ketagihan dadah - menyebabkan cabaran dalam integrasi semula

FASA PERALIHAN

Cabaran dalam Proses Peralihan seperti:

- Kesukaran mendapat tempat tinggal atau menyewa
- Pengangguran
- Kesukaran memperoleh pekerjaan
- Penolakan keluarga
- Stigma atau diskriminasi masyarakat
- Ketagihan dadah
- Kawan yang negatif - rakan senasib menjadi pengganti sokongan sosial

FASA PENENTUAN

Pemberhentian atau pengulangan jenayah

Metodologi

Kajian ini menggunakan sumber data kedua daripada sorotan literatur. Kaedah analisis kandungan telah digunakan untuk meneliti cabaran yang dihadapi oleh pesalah muda sepanjang proses integrasi sosial. Bagi mencari artikel yang berkaitan, pengkaji telah memilih sumber dari *Google Scholar* dan buku ilmiah. Fokus pencarian artikel ini adalah dengan perkataan "cabaran", "pesalah muda", "bekas banduan", "proses integrasi sosial" dan "residivisme" sama ada dalam bahasa Melayu ataupun bahasa Inggeris. Jadual 1 di bawah meringkaskan cabaran yang dihadapi oleh pesalah sepanjang proses integrasi sosial yang telah dibincangkan oleh pengkaji-pengkaji yang lepas iaitu:

Jadual 1 Cabaran yang dihadapi oleh pesalah sepanjang proses integrasi sosial

Penulis	Cabaran yang dihadapi oleh pesalah sepanjang proses integrasi sosial
Chikadzi [2017]; Chui & Cheng [2014]; Fitri Munawaroh et al. [2022]; Liem & Weggemans [2018]; Mohd Alif, Norruzeyati & Mohammad Nurhafiz [2020]; Mohd Alif, Siti Hajar & Norruzeyati [2021]; Mohd Alif, Siti Hajar, Noralina & Norruzeyati [2021]; Van Hecke et al. [2019]	<ul style="list-style-type: none"> • Kesukaran mendapatkan pekerjaan/ pengangguran/ masalah kewangan

Chui & Cheng [2014]; Fitri Munawaroh et al. [2022]; Liem & Weggemans [2018]; Mohd Alif, Norruzeyati & Mohammad Nurhafiz [2020]; Mohd Alif, Siti Hajar & Norruzeyati [2021]; Mohd Alif, Siti Hajar, Noralina & Norruzeyati [2021]	<ul style="list-style-type: none"> • Konflik dalam hubungan kekeluargaan/penolakan keluarga
Chikadzi [2017]	<ul style="list-style-type: none"> • Rasa rendah diri – tekanan psikologi dan keraguan diri
Chikadzi [2017]	<ul style="list-style-type: none"> • Kesukaran menyesuaikan diri dengan perubahan persekitaran
Chikadzi [2017]; Chui & Cheng [2014]; Liem & Weggemans [2018]; Mohd Alif Jasni, Siti Hajar & Norruzeyati [2021]; Mohd Alif, Siti Hajar, Noralina & Norruzeyati [2021]; Van Hecke et al. [2019]	<ul style="list-style-type: none"> • Kurangnya sokongan sosial/bantuan kewangan/perkhidmatan kaunseling
Eflen Yuliarsih et al. [2020]; Fitri Munawaroh et al. [2022]; Liem & Weggemans [2018]; Mohd Alif, Siti Hajar & Norruzeyati [2021]; Mohd Alif, Siti Hajar, Noralina & Norruzeyati [2021]; Van Hecke et al. [2019]	<ul style="list-style-type: none"> • Stigma sosial/diskriminasi/penerimaan masyarakat
Eflen Yuliarsih et al. [2020]; Mohd Alif, Siti Hajar & Norruzeyati [2021]; Mohd Alif, Siti Hajar, Noralina & Norruzeyati [2021]; Van Hecke et al. [2019]	<ul style="list-style-type: none"> • Masalah mental dan emosi/tekanan/ kemurungan
Chui & Cheng [2014]; Liem & Weggemans [2018]; Mohd Alif, Norruzeyati & Mohammad Nurhafiz [2020]; Mohd Alif, Siti Hajar, Noralina & Norruzeyati [2021]; Van Hecke et al. [2019]	<ul style="list-style-type: none"> • Isu keselamatan dan tempat tinggal/perumahan
Mohd Alif, Siti Hajar, Noralina & Norruzeyati [2021]; Van Hecke et al. [2019]	<ul style="list-style-type: none"> • Kurangnya akses kepada pendidikan dan latihan
Chui & Cheng [2014]; Mohd Alif, Siti Hajar & Norruzeyati [2021]; Mohd Alif, Siti Hajar, Noralina & Norruzeyati [2021]	<ul style="list-style-type: none"> • Risiko kembali kepada jenayah

<p>Mohd Alif, Norruzeyati & Mohammad Nurhafiz [2020]; Mohd Alif, Siti Hajar & Norruzeyati [2021]; Van Hecke et al. [2019]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ketagihan dan penyalahgunaan bahan
<p>Fitri Munawaroh et al. [2022]; Van Hecke et al. [2019]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kekuatan dan ketahanan diri sendiri/konsep sendiri rendah/ penerimaan diri sendiri/ pengalaman masa lalu
<p>Liem & Weggemans [2018]</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Penyeliaan ketat oleh pihak berkuasa – halangan dalam membina identiti yang positif dan pengasingan sosial apabila sentiasa diawasi

Perbincangan

Cabaran dalam Proses Integrasi Sosial

Kajian-kajian yang lepas ada membincangkan mengenai beberapa cabaran yang mempengaruhi kehidupan pesalah dalam kejayaan atau kegagalan mereka sepanjang proses integrasi sosial ini. Antaranya, cabaran-cabaran seperti hubungan kekeluargaan, peluang pekerjaan, tempat tinggal, tahap sosioekonomi keluarga, tahap pendidikan dan penerimaan masyarakat atau stigma.

Hubungan kekeluargaan

Pergelutan yang dihadapi dalam diri bekas pesalah ini apabila pulang ke pangkuan keluarga dan berhadapan dengan masyarakat yang dinamik serta sentiasa berubah-ubah menimbulkan cabaran yang serius terutamanya dalam proses pengintegrasian. Menurut Mohd Alif et al. [2017], isu penolakan ahli keluarga sering menjadi punca kepada residivisme ini. Tambahan lagi, konflik yang berlaku dalam keluarga seperti adik-beradik yang tidak sehaluan dan tidak mengamalkan sikap tolak ansur dalam kalangan mereka menyebabkan pesalah hilang kawalan dan pergaduhan berlaku [Abd Rahman & Abdul Talib, 2019]. Stigma masyarakat terutamanya ahli keluarga, yang masih memandang negatif terhadap bekas pesalah menjadi kekangan besar dan melemahkan usaha dalam proses pemulihan serta untuk berubah menjadi lebih baik [Chikadzi, 2017].

Oleh yang demikian, bekas pesalah merasakan diri mereka lemah dan tidak mampu untuk berhadapan dengan masyarakat sekitar sekiranya tiada sokongan yang berterusan terutamanya daripada ahli keluarga mereka sendiri [Tharshini & Fauziah, 2018]. Tidak dinafikan, peranan keluarga terutamanya ibu bapa adalah penting untuk mengelakkan diri pesalah daripada terlibat dengan tingkah laku devian berbanding

mereka yang beralih kepada rakan sebaya [Yin et al., 2022]. Kurangnya keintiman pesalah dan ahli keluarga, yang dikenali sebagai "penolakan keluarga" boleh menjadi faktor kepada risiko yang signifikan bagi residivisme [Mohd Alif et al., 2021]. Tanpa sokongan keluarga, mereka mungkin mengalami kesulitan mendapatkan keperluan asas seperti pakaian, tempat tinggal dan makanan sepanjang proses integrasi semula ini [Chikadzi, 2017].

Peluang pekerjaan

Menurut Chui dan Cheng [2014], banduan muda mempunyai kesukaran dan cabaran yang paling sukar apabila mereka cuba untuk mencari pekerjaan yang sah dan stabil. Tiada siapa yang sanggup mengupah mereka dan akhirnya cabaran membawa kepada perasaan putus asa untuk mencari pekerjaan dan meneruskan kehidupan. Kajian Williams-Queen [2014], mendedahkan bahawa kekurangan memperoleh pekerjaan yang baik telah memberi kesan kepada kegagalan proses pengintegrasian semula dan menjadikan mereka warga komuniti yang produktif.

Berdasarkan hasil kajian Mohd Ahsani et al. [2015] juga telah menyokong hasil dapatan daripada pengkaji-pengkaji yang lain. Dapatan kajian menyatakan penghuni penjara mempunyai peluang pekerjaan yang terhad disebabkan oleh beberapa polisi yang ditetapkan oleh syarikat dan agensi kerajaan iaitu tidak mengambil pekerja yang mempunyai rekod jenayah. Hal ini demikian kerana, majikan berasa kurang yakin dan selamat sekiranya mereka berada bersama dengan golongan pesalah ini dalam persekitaran kehidupan mereka. proses pengintegrasian semula menghadapi cabaran dalam menyediakan sumber dan perkhidmatan yang bersesuaian untuk pesalah.

Kebiasaannya, pesalah atau bekas banduan muda yang tidak mempunyai daya tarikan di pasaran buruh, mereka datang daripada latar belakang sosioekonomi yang rendah dengan pencapaian akademik yang rendah [Chui & Cheng, 2014]. Ketiadaan pekerjaan menimbulkan masalah dari segi kewangan yang memberikan tekanan emosi pesalah muda ini, sehinggakan mereka tertarik untuk mendapatkan wang secara cepat dengan menyalahi undang-undang seterusnya residivisme pun berlaku.

Tempat tinggal

Tempat tinggal merupakan perkara pertama yang difikirkan oleh pesalah selepas selesai menjalani hukuman untuk mendapatkan bantuan dan sokongan yang berterusan. Oleh itu, kajian yang dijalankan oleh Fitri Munawaroh et al. [2022], ketiadaan tempat yang dituju setelah keluar dari penjara merupakan proses pertama yang sukar dalam proses integrasi semula ke dalam masyarakat. Tempat tinggal adalah salah satu keperluan asas yang sangat penting kepada golongan pesalah dan bekas banduan dalam membina semula kehidupan mereka. Justeru, ketiadaan undang-undang khusus yang mewajibkan waris atau ahli keluarga terdekat mengambil bekas banduan yang dibebaskan daripada penjara menyebabkan masalah ini tidak dapat diselesaikan [Mohd Alif et al., 2022].

Tambahan lagi, tinggal di kawasan yang dipanggil sebagai “kota metropolitan” ini sememangnya adalah satu cabaran yang mendorong golongan muda untuk melakukan jenayah seperti mencuri, pecah masuk bangunan dan meragut memandangkan kos kehidupan yang tinggi di bandar berbanding di luar bandar. Malahan, kesalahan ini dilipat-gandakan dan dikaitkan dengan isu pengangguran dan kadar kemiskinan di kawasan bandar serta sebaliknya. Kos sewaan tempat tinggal juga adalah tinggi yang menyebabkan ramai pesalah memilih untuk menjadi gelandangan [Mohd Alif et al., 2022].

Tahap sosioekonomi keluarga

Kajian Lobos [2018] telah mengenal pasti elemen sosioekonomi mempengaruhi pesalah muda dengan tingkah laku jenayah adalah pada tahap sederhana. Tambahan lagi, Al-Matalka dan Hussainat [2012] telah menyatakan dalam kajian mereka, saiz keluarga yang besar berhubung kait dengan status sosioekonomi keluarga. Hal ini demikian kerana, pesalah merasakan kehidupan yang tidak selesa dengan keadaan rumah yang sempit dan pesalah-pesalah dipaksa oleh ahli keluarga yang lain untuk berusaha mendapatkan pekerjaan menjadi permulaan kepada pemberhentian awal pendidikan untuk menampung perbelanjaan seharian sehingga sanggup melibatkan diri kepada aktiviti menyalahi undang-undang.

Hal ini juga telah diperakui oleh Tasisa dan Palanimuthu [2021] dalam kajian mereka di Ethiopia, yang mana golongan muda di sana adalah sebahagian besar daripada golongan miskin, menyebabkan berjuta-juta kanak-kanak di negara itu tidak mempunyai penjagaan dan perlindungan yang baik. Kesan sosiobudaya dan nilai tradisional yang sudah berakar umbi berabad-abad membawa kepada penderaan, pengabaian dan layanan buruk kepada kanak-kanak di Ethiopia. Oleh sebab itu, golongan muda terpaksa berpindah dari luar bandar ke bandar semata-mata untuk mencari pekerjaan dan mendapatkan pendidikan. Namun, apabila mereka gagal mendapatkan apa yang mereka mahukan, mereka mula tinggal di jalanan, mula mengemis dan melakukan pekerjaan yang tidak sah/menyalahi undang-undang yang akhirnya mereka terjerumus dalam kancah jenayah.

Faktor kemiskinan, pengangguran dan tahap sosioekonomi keluarga yang rendah merupakan punca pesalah terlibat dengan salah laku jenayah [Azyyati et al., 2013; Norruzeyati, 2016; Tharshini & Fauziah, 2018]. Kesan daripada tahap ekonomi yang rendah dan pengangguran dilihat sebagai salah satu faktor utama yang menyebabkan golongan muda ditangkap dan memungkinan mereka dimasukkan ke dalam penjara pada usia yang lebih muda. Ini boleh dibuktikan dengan kajian Chui dan Cheng [2014], kebanyakan bekas pesalah muda datang daripada keluarga yang mempunyai sosioekonomi yang lebih rendah yang memberikan banyak tekanan dan cabaran kehidupan.

Tahap pendidikan

Tahap pendidikan atau kelayakan akademik yang dimiliki oleh seseorang pesalah secara langsung ataupun tidak langsung menjadi faktor risiko dalam proses pengintegrasian semula dalam masyarakat [Tharshini et al., 2020]. Sebilangan besar pesalah mempunyai kelayakan akademik sehingga tingkatan lima dan majoritinya sedang menganggur. Sepatutnya pada usia 18 hingga 21 tahun ini, mereka berada dalam sektor pekerjaan tetapi pihak industri tidak berbuat sedemikian dan akhirnya, peningkatan kepada kadar pengangguran bagi golongan muda yang berhadapan dengan desakan hidup yang tinggi dan elemen kewangan telah mendorong kepada aktiviti jenayah. Namun, kajian Ai et al. [2019] mendapati tahap pendidikan tidak mempunyai hubungan yang signifikan dengan tahap keagresifan pesalah, namun tingkah laku agresif ini dipengaruhi oleh aspek fizikal dan aspek kematangan kognitif seseorang.

Manakala, kajian Mitrofan [2018] dan Hasanagas dan Bekiari [2016] pula menyatakan tahap pendidikan seseorang mempengaruhi cara seseorang mengawal emosi dan tingkah laku, di mana individu yang mempunyai tahap pendidikan yang tinggi mempengaruhi tahap keagresifan yang rendah dan sebaliknya. Misalnya, individu yang mempunyai tahap pendidikan di universiti atau kolej mempunyai daya tahan yang lebih tinggi berbanding mereka yang mempunyai pendidikan di peringkat menengah [Ai et al., 2019].

Penerimaan masyarakat dan stigma

Seseorang pesalah tidak boleh lari atau menghindarkan diri daripada penerimaan masyarakat dan stigma terhadap mereka yang memungkinkan mereka untuk terus bertahan ataupun kalah dengan segala tohmahan atau persepsi ini. Stigma atau persepsi negatif adalah satu proses yang terbentuk apabila beberapa elemen utama seperti stereotaip, pelabelan, kehilangan status diri, pengasingan dan diskriminasi bergabung dengan situasi yang tertekan dan memberi kesan negatif yang mendalam terhadap proses komunikasi yang wujud antara pesalah muda dengan ahli komuniti [Tharshini et al., 2018].

Menurut Tharshini et al. [2020], implikasi kepada masalah stigma ini menyebabkan pesalah muda berasa rendah diri apabila mereka pulang atau diintegrasikan ke dalam komuniti [Sanders, 2012]. Stigma ini juga akan berlarutan dan memberi kesan kepada keluarga apabila ada dalam kalangan ahli keluarga mereka yang sedang menjalani hukuman pemenjaraan, menyebabkan pengasingan daripada rangkaian sosial dan masyarakat, akhirnya membawa kepada keluarga tersebut berpindah dari kawasan yang mengenali mereka daripada terus diganggu atau dihina [Mohd Alif, 2021]. Menurut Smallbone et al. [2013], masalah stigma atau penerimaan negatif daripada ahli komuniti menyebabkan pesalah muda kembali terjebak semula kepada kesalahan jenayah dalam tempoh masa enam bulan selepas dibebaskan daripada penjara [Tharshini et al., 2020]. Malahan, lebih mencabar apabila golongan ini tidak mempunyai pengalaman, pengetahuan dan kemahiran yang mencukupi untuk berhadapan dengan

penerimaan negatif daripada anggota masyarakat demi meneruskan kehidupan mereka [Tharshini et al., 2021].

Rumusan

Penyelidik berusaha meneroka kajian-kajian yang lepas untuk dijadikan panduan dan kesinambungan idea bagi mengukuhkan lagi keperluan penyelidikan ini diteruskan untuk dikaji. Kajian-kajian yang lepas juga ada membincangkan mengenai beberapa cabaran yang mempengaruhi kehidupan pesalah dalam kejayaan atau kegagalan mereka sepanjang proses integrasi sosial ini. Antara cabaran-cabaran yang dilalui oleh pesalah seperti hubungan kekeluargaan, peluang pekerjaan, tempat tinggal, tahap sosioekonomi keluarga, tahap pendidikan dan penerimaan masyarakat atau stigma. Ternyata, kejayaan atau kegagalan seseorang pesalah dalam proses integrasi sosial memerlukan sokongan yang menyeluruh dari pelbagai aspek dalam memastikan risiko residivisme dapat dikurangkan. Walaupun sukar untuk mendefinisikan pesalah muda dari segi umur yang berbeza, hal ini penting kerana definisi yang jelas dapat membantu dalam pelaksanaan serta penguatkuasaan undang-undang dengan lebih efektif. Penyelidik berharap bahawa hasil penyelidikan ini dapat membantu pihak berkuasa dalam meningkatkan keberkesanan sistem keadilan dan menyokong proses integrasi sosial bagi pesalah muda.

Penghargaan

Penulis merakamkan ucapan terima kasih kepada Jabatan Perkhidmatan Awam [JPA] atas penajaan Hadiah Latihan Persekutuan Separa Biasiswa [HLPSB] sepanjang pengajian.

Rujukan

- Abd Rahman, M. N. & Abdul Talib, H. [2019]. Perintah khidmat masyarakat di pejabat kebajikan masyarakat daerah: Meneroka pengalaman dan implikasi pesalah muda. *International Journal of Modern Trends in Social Sciences*, 2(10), 67-80.
- Ahmad, T., Ashraf, H., & Ahmad, M. [2017]. Challenges faced to ex-prisoners in social reintegration [A study of Union Council Kunda]. *University of Swabi Journal*, 1(November 2017), 25-38.
- Ai, L. M., Mohd Hamdan, M. K. A. M., & Kamaruddin, M. K. A. [2019]. Hubungan antara umur, tahap pendidikan dan kekerapan pemenjaraan dengan tahap keagresifan banduan. *Jurnal Psikologi Keselamatan*, 1, 13-24.
- Al-Matalka, F. I., & Hussainat, M. M. [2012]. Juvenile delinquency and family environment in Jordan. *Journal of Sociological Research*, 3(2), 599-617. <https://doi.org/10.5296/jjsr.v3i2.2750>

- Anita Abdul Rahim & Wafaa' Yusof. [2012]. Umur pesalah kanak-kanak ketidakseragaman dalam enakmen jenayah syariah dan enakmen tatacara jenayah syariah di Malaysia. *Kanun*. 1, 1-23.
- Asmawati Desa, Getrude Cosmos, Mariny Abdul Ghan, Siti Rozaina Kamsani, Noor Azniza Ishak, Nabisah Ibrahim & Mohd Makzan Musa. [2015]. *Penghantar psikologi*. SJ Learning.
- Azahari, N. B., Dimon, Z. B., Farok, M., & Mat, B. I. N. [2022]. Keperluan pelaksanaan hukuman alternatif sebagai pemulihan efektif kepada pesalah syariah . *6th Muzakarah Fiqh & International Conference 2022 [6th MFIFC 2022] 13th & 14th December 2022*. e-ISSN: 2710-6241. https://conference.uis.edu.my/mfifc/images/e-proceeding2022/mfifc_1005-_NURHIDAYAH.pdf
- Chikadzi, V. [2017]. Challenges facing ex-offenders when reintegrating into mainstream society in Gauteng, South Africa. *Social Work [South Africa]*, 53(2), 288-300. <http://dx.doi.org/10.15270/52-2-569>
- Chui, W. H., & Cheng, K. K. Y. [2014]. Challenges facing young men returning from incarceration in Hong Kong. *Howard Journal of Criminal Justice*. 53(4), 411-427. <http://dx.doi.org/10.1111/hojo.12088>
- Fauziah Ibrahim, Wan Shahrazad Wan Sulaiman, Ezarina Zakaria & Mohammad Rahim Kamaluddin [2020]. Pengintegrasian sosial: Sejauhmana hubungannya dengan kesihatan diri, keagamaan dan jaminan pekerjaan dalam kalangan orang kena pengawasan. *Malaysian Journal of Society and Space*, 16(3), 135-146. <https://doi.org/10.17576/geo-2020-1603-11>
- Hasanagas, N. & Bekiari, A. [2016]. An exploration of the relation between hunting and aggressiveness: Using inmates networks at prison secondary school as an illustration. *Social Networking*, 6(1), 19-37. <http://dx.doi.org/10.4236/sn.2017.61002>
- Jabatan Kebajikan Masyarakat. [2021]. *Laporan Tahunan JKM 2020*. Jabatan Kebajikan Masyarakat.
- Jabatan Perangkaan Malaysia. [2023]. *Perangkaan demografi, suku keempat 2023*. Diambil semula pada 1 Mac 2023, daripada <https://www.dosm.gov.my/portal-main/release-content/demographic-statistics-fourth-quarter-2023>.
- Jamilah Ahmad, Nurzali Ismail & Nur Nasliza Arina Mohamad Nasir. [2017]. Belia dan isu jenayah masa kini di Malaysia. *Malaysian Journal of Youth Studies*, 16, 49-70.

- Kerpelman, J.L. & Pittman, J.F. [2018]. Erikson and the relational context of identity: Strengthening connections with attachment theory. *An International Journal of Theory and Research*, 18 [4], 306-314. <https://doi.org/10.1080/15283488.2018.1523726>
- Liem, M. & Weggemans, D. [2018]. Reintegration among high-profile ex-offenders. *Journal of Developmental and Life-Course Criminology*, 4[1], 473-490. <https://link.springer.com/article/10.1007/s40865-018-0093-x>
- Lobos, J. [2018]. Factors affecting juvenile delinquency. *Faculty Journal*, 7, 0-6. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.33107.94243>
- Mitrofan, L. [2018]. Prevention of aggressive behaviour in pupils by developing emotional intelligence abilities. *Journal of Pedagogy*, 2, 69-92. <http://dx.doi.org/10.26755/RevPed/2018.2/69>
- Mohd Ahsani A Malek, Wan Shahrazad Wan Sulaiman, Nasrudin Subhi, Fauziah Ibrahim [2015]. Penerokaan persepsi penghuni penjara dalam menghadapi alam pekerjaan. *Researchgate.net*, 1-11.
- Mohd Alif Jasni, Norruzeyati Che Mohd Nasir & Mohammad Nurhafiz Hassim. [2020]. Hubungan kekeluargaan dalam menentukan kejayaan atau kegagalan bekas banduan dalam proses integrasi semula. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 17[2], 86-197.
- Mohd Alif Jasni, Siti Hajar Abu Bakar Ah, Jal Zabdi Mohd Yusoff, Khairiyah Md Shahid & Noralina Omar. [2017]. Konsep residivisme: Kekaburan definisi, pengukuran dan praktis. *Akademika* 87[3], Oktober 2017, 101-122.
- Mohd Alif, J., Nazirah, H., Fauziah, I., & Mohammad Rahim, K. [2022]. Gelandangan bekas banduan: Suatu perbincangan tentang faktor dan kesan bergelandangan serta langkah intervensi. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities [MJSSH]*, 7[8], e001679. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v7i8.1679>
- Mohd Alif, J., Siti Hajar, A. B. A. & Jal Zabdi, Mo. Y. [2022]. *Kerja Sosial Pemulihan Untuk Bekas Banduan*. Penerbit Universiti Malaya.
- Mohd Alif, J., Siti Hajar, A. B., Noralina, O. & Norruzeyati, C. M. N. [2021]. Memahami residivisme: Tinjauan asas teori-teori utama tingkah laku jenayah. *The Malaysian Journal of Social Administration* 2021, 15, 44-66. <https://doi.org/10.22452/1503>
- Munawaroh Zailani, F., Faisal Ashaari, M., & Hanin Hamjah, S. [2022]. Sorotan karya bersistematik terhadap pengulangan kes jenayah dalam kalangan bekas banduan di Malaysia. *Jurnal Pengajian Islam*, 15[1], 150-170.

- Nazirah Hassan & Mohd Amry Minggu (2022). Pendidikan dan latihan vokasional di institusi pemulihan juvana: Peningkatan peluang kerjaya dan pengurangan residivisme dalam kalangan pesalah muda. *e-BANGI: Jurnal Sains Sosial dan Kemanusiaan*, 19(5), 210-223.
- Norruzeyati, C. M. N. [2021]. *Pesalah Muda*. Penerbit UUM.
- Rubite, H. D. (2021). Self-esteem, self-control and deviant behavior of humss senior high school students. *International Journal of Arts and Humanities Studies*, 1(1), 70-75. <https://doi.org/10.32996/ijahs.2021.1.1.11>
- Safiah, S., Siti Alida, J. A., Rozita, A., Asmah Laili, Y., Alias, A. & Zainal, A. A. [2016]. Penyertaan belia dalam pembuatan keputusan melahirkan kemahiran kepimpinan. *Proceeding of The International Conference on Government & Public Affairs 2016 [ICOGPA2016]*. 1-8.
- Siti Aisyah Samudin & Hanira Hanafi [2023, Oktober 9]. Selaras umur had pesalah muda. *MyMetro*. <https://www.hmetro.com.my/rencana/2023/10/1017933/selaras-had-umur-pesalah-muda>
- Smallbone, S, V Marshall, W.L. & Wortley, R. [2013]. A meta-analysis of sexual offenders. *Journal of Counselling and Clinical Psychology*, 73(6), 1154-63. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-006X.73.6.1154>
- Tasisa, Y. B., & Palanimuthu, K. [n.d.]. Psychosocial impacts of imprisonment among youth offenders in correctional administration center, Kellem Wollega Zone, Ethiopia. *Medico Legal Update*, 21(2), 1281-1287. <https://doi.org/10.37506/mlu.v21i2.2867>
- Tharshini, N. K. & Fauziah, I. [2018]. Analisis trend bagi pesalah muda yang telah menjalani hukuman Perintah Khidmat Masyarakat di Malaysia. *Jurnal Psikologi Malaysia*, 32 [1], 114-124.
- Tharshini, N. K., Fauziah, I., Mohd Suhaimi, M. & Ezarina, Z. [2020]. Relationship between self-concept and sense of community with social support among young offenders in Malaysia. *Akademika*, 90(3), 39-84.
- Tharshini, N. K., Ibrahim, F., & Zakaria, E. [2021]. Self-concept of young offenders undergoing non-custodial sentences in Malaysia. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 1(14), 245-255.
- Tharshini, N.K., Ibrahim, Fauziah, I., Mohd Suhaimi, M. & Ezarina, Z. [2016]. Socio - demographic and perpetrators experience in committing crime: a descriptive study on male young offenders undergoing Community Service Order. *Journal of Advanced Research in Social and Behavioural Sciences*, 4(1), 7-18.

- Van Hecke, N., Vanderplasschen, W., Van Damme, L & Vandeveldel, S. [2019]. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 13[1]. <https://capmh.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13034-019-0271-6>
- Williams-Queen, A. [2014]. Life challenges among ex-offenders: A needs assessment. *In Electronic Theses, Projects, and Dissertations*, 19. <https://scholarworks.lib.csusb.edu/etd>.
- Yin, E. T., Boateng, W. & Kofie, N. [2022]. Family acceptance, economic situation and faith community: The lived experiences of ex-convicts in Ghana. *Social Sciences & Humanities Open*, 5[1], 100240. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ssaho.2021.100240>
- Zaimah, N. A., Abdullah, A., & Sukimi, M. F. 2021. Isu dan Cabaran Keluarga Sebagai Agen Kawalan Sosial dalam kalangan Remaja. *Malaysian Journal of Social Sciences and Humanities [MJSSH]*, 6[8], 207-214. <https://doi.org/10.47405/mjssh.v6i8.906>